

Az **atracélcincér** (*Pilemia tigrina*) ma már csak nagyon kis élőhelyfoltokon fordul elő. Egyik közülük a Mezőhegyes–Battonyai gyepek természetmegőrzési területéhez tartozó közúti mezsgye, illetve a Tompapusztai-lőszgyep területe. A fajt leginkább az élőhelyek felszámolása és romlása veszélyezteti. Tápnövénye a **kék atracél** (*Anchusa barrelieri*). A természetvédelmi kezelés során elsősorban a tápnövény állományainak megőrzésére kell törekedni.

A **síksági pannon lőszgyepek** humuszban gazdag talajon kialakuló zárt szárazgyepek. Termőhelyük nagy részét felszántották, az Alföld mezsgyéin, árokrendszerein, kunhalmain, földvárain fennmaradt maradványfoltok őrzik csupán az egykori kiterjedt lőszgyepek emlékét. Ezen, apró méretű foltokon a kezelés visszaszorulása, illetve emiatt a cserjésedés, az özönnövények terjedése a legfőbb veszélyeztető tényező. A Mezőhegyes–Battonyai gyepek Tompapusztai-lőszgyep területén a nemzeti park igazgatóság az élőhely, illetve a jelölő fajok védelme érdekében speciális kezelést végez.

A természetmegőrzési terület értékes mezsgyéinek szempontjából legfontosabb a cserjésedés megakadályozása, amelynek leghatékonyabb módszere a kaszálás. A kaszálás időpontját azonban a fajok és tápnövényük életciklusának figyelembe vételével kell megválasztani.

A Natura 2000 fenntartási terv

Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozásakor kijelölésre kerültek az ország Natura 2000 területei. Kijelölésük és fenntartásuk célja a területen előforduló, közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, helyreállítása.

Ezen cél elérésének egyik fontos eszköze az ún. Natura 2000 fenntartási tervek készítése, mely a Mezőhegyes–Battonyai gyepek természetmegőrzési terület esetében is elkészült és hozzáférhető. A fenntartási terv az adott Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat tartalmaz, kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Kiadja:

CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

6720 Szeged, Arany János u. 1.

Telefon/fax: +36 (62) 424-392

E-mail: csemete@csemete.com

Honlap: www.csemete.com

Fotók:

Deli Tamás

Sallainé Kapocsi Judit

Grafika: Veres Hajnalka

A kiadvány

az *Európai Mezőgazdasági*

Vidékfejlesztési Alap

támogatásával valósult meg.

A Mezőhegyes-Battonyai gyepek Natura 2000 terület

(területkód:HUKM20009)

Miért fontos a Natura 2000 hálózat?

A Natura 2000 hálózat egy olyan komplex ökológiai hálózat, melyet az Európai Unió hozott létre annak érdekében, hogy tagállamainak még megmaradt, eredeti élővilágát megőrizze.

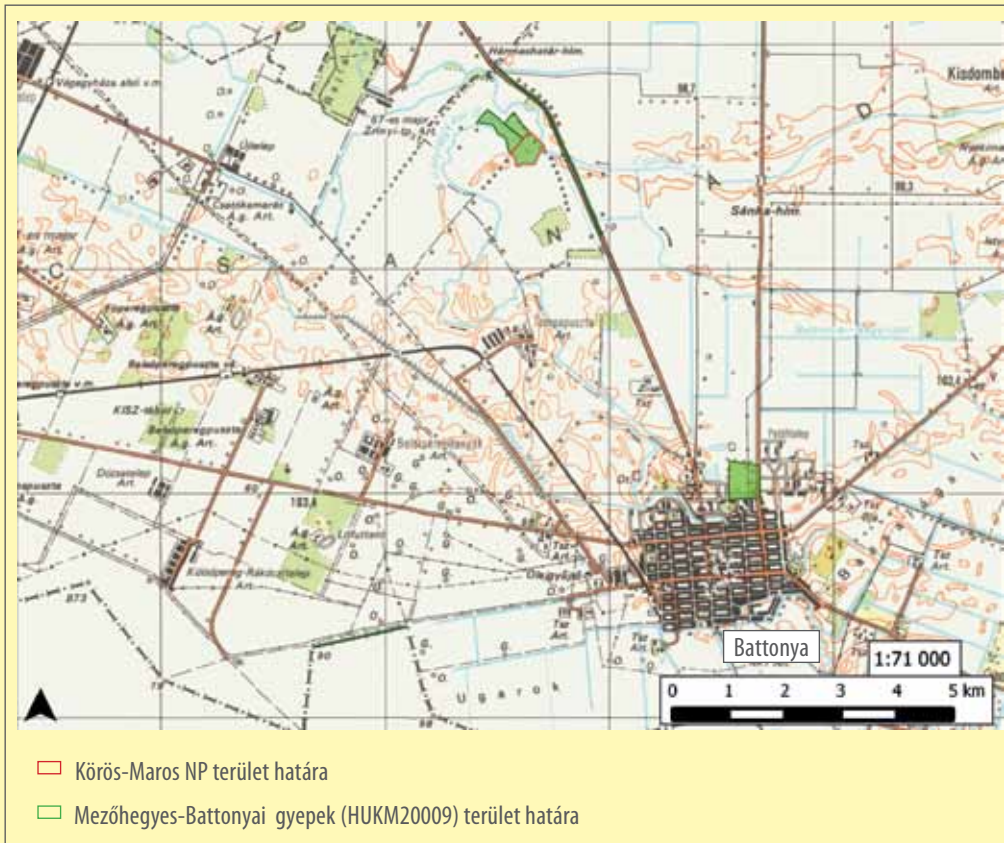
2004-ben Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozásának feltételeként beillesztette az uniós irányelveket a nemzeti jogrendbe. A Natura 2000 hálózatnak számos előnye van, ilyen például az élőhelyek és fajok védelmének azonos alapokon nyugvó, a tagországok összefogásával történő megvalósítása, de talán a legfontosabb a gazdálkodók bevonása az aktív természetvédelmi tevékenységbe.

Lényeges, hogy a Natura 2000 hálózat az általános vélekedéssel ellentétben nem a tilalmak és korlátozások halmazát jelenti a gazdálkodók számára. A Natura 2000 területek hatékony megóvása nem valósulhat meg a gazdálkodók ilyen irányú tevékenysége nélkül, ezért mindenképpen szükséges az együttműködés. Fontos, hogy az érintettek megértsék azt, hogy ezek a területek mekkora értéket képviselnek, és ezáltal magukéknak érzékelik a felelősséget a területek és fajok megóvásában. A biológiai sokféleség fennmaradása gyakran a hagyományos földhasználati módoknak, technológiáknak, ezek fenntartásának köszönhető. Natura 2000 területek kijelölése pedig ott történt, ahol a közösségi jelentőségű állat- és növényfajok, valamint ezek élőhelyei számára megfelelőek a körülmények, ami az ott jellemző földhasználati módok megfelelő voltáról tanúskodik.

A Mezőhegyes-Battonyai gyepek

A természetmegőrzési terület kiterjedése mindössze 95 hektár. A terület több kisebb, egymástól izolált részegységből áll. Legfőbb értéke az Alföld legnagyobb ősi löszpusztaréti állománya, a fokozottan védett Tompapusztai-löszgyep, de kiemelkedő értéket képvisel a város szélében található battonyai Gulyagyep is. A természetmegőrzési területhez tartozó Battonya–mezőkovács házi út mezsgyéje ad otthont a szinte kizárólag löszmezsgyéken előforduló, fokozottan védett **atracélcincérnek** (*Pilemia tigrina*).

A mezőhegyesi „Peregi-mezsgye”, a Tiszántúl legértékesebb

mezsgyéinek egyike, a legnagyobb ismert **szennyes infű** (*Ajuga laxmannii*) állománnyal, számos egyéb igen értékes növényfaj társaságában.

A természetmegőrzési terület kijelölése a közösségi jelentő-

ségű élőhelyek, növény- és állatfajok elterjedése alapján történt. A Natura 2000 területté történő kijelölés célja, hogy a területen gazdálkodókkal együttműködve biztosítsa ezeknek az élőhelyeknek és fajoknak a hosszú távú fennmaradását.

A Mezőhegyes-Battonyai gyepek területének egyik jelölő állatfaja a **magyar tarsza** (*Isophya costata*), mely közepes nedvességigényű, gyeplakó szöcskefaj. Magyarországon kívül csak Romániából és Kelet-Ausziából ismert az előfordulása. Elterjedési területén belül is sz-

getszerűen, kis élőhelyfoltokon él. Az Alföldön a szórványosan megtalálható löszgyep társulásokban fordul elő. A populációk védelme érdekében az élőhelyeit érintő beavatkozásokat a faj fenológiájához szükséges igazítani. A július közepe után végzett kezeléssel az állományok jelentős része megóvható.

